

WWW.TUT-BRNO.CZ

715–332 př. n. l. Pozdní doba

Faraon Psammetik I., zakladatel 26. dynastie, sjednotil Egypt a vládl mu z města Sais. Rozkvět říše trval téměř 100 let. Vládu 26. dynastie ukončil vpád Peršanů v čele s velkokrálem Kambýsem a Egypt byl připojen jako správní celek k Persii. Poslední pokus o obnovení samostatnosti Egypta bylo krátké období nezávislosti mezi 28. až 30. dynastií, kdy Egypt spravovali egyptští panovníci. Pak Egypt opět na krátkou dobu dobyli Peršané a po jejich porážce Alexandrem Makedonským připadlo území Egypta pod makedonskou správu.

Psammetik I.

332 př. n. l. – 30 n. l. Ptolemaiovská doba

Egyptané vnímali Alexandra Velikého jako osvoboditele od Peršanů. Alexandr Veliký v Egyptě ustanovil nový systém státní správy a založil nové hlavní město – Alexandrii. Po jeho smrti se vládcem Egypta stal jeho generál Ptolemaios I. a za vlády dynastie Ptolemaiovců se Egypt opět stal světovou říší. Hlavní město Alexandrie se díky knihovně, kterou založil Ptolemaios I., stala vzdělanostním centrem celého východního Středomoří. Společnost však byla rozdělena na vládnoucí řecko-makedonskou vrstvu a domácí egyptské obyvatelstvo. Nespokojenost vyvrcholila povstáními po celém Egyptě. Přidaly se spory o nástupnictví, do kterých se začali vměšovat vládcové Římské říše, a Egypt se tak dostal do jejich područí. Poslední z panovníků dynastie Ptolemaiovců – Kleopatra VII. – se pokusila dostat Egypt opět na výsluní a zajistit jeho nezávislost. Potřebovala k tomu však souhlas Říma, který si obratně zajistila milostným vztahem s Juliem Caesarem a po jeho smrti i Marcem Antoniem. Řím si však brzy uvědomil, že mu hrozí ztráta Egypta. Proto budoucí císař Oktavián vytáhl do války proti Marcu Antoniovi a Kleopatře. Jejich vojska byla v bitvě u Actia roku 31 př. n. l. poražena a Egypt se stal římskou provincií nazývanou Aegyptus.

Kleopatra VII.

KONTAKT PRO SKUPINOVÉ OBJEDNÁVKY:
EMAIL: VSTUPENKY@JVSGROUP.CZ
+420 733 783 404
REZERVACE ŠKOL PO-PÁ 8:00 - 15:00

TUTANCHAMON

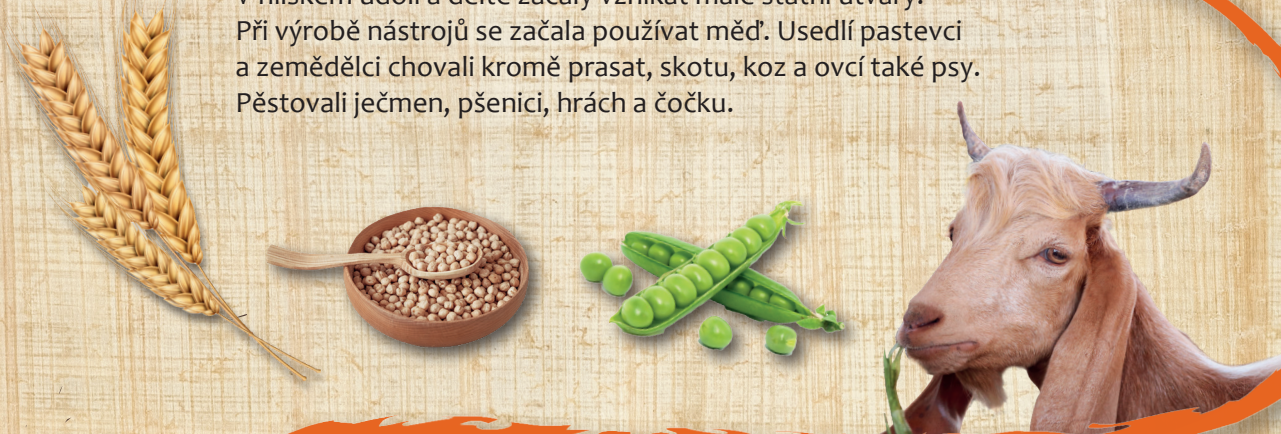
JEHO HROBKA A POKLADY

NEJLEPŠÍ TIP NA ŠKOLNÍ VÝLET VÝSTAVA PRODLOUŽENA

Faraonský Egypt je považován za jednu z nejstarších civilizací světa. Historické území Egypta sahalo od nilské delty na severu až k říčním kaskádám na jihu u dnešního Asuánu. Vláda faraonů trvala více jak 3000 let. Egyptská kultura ovlivnila nejen přilehlé oblasti Afriky a Asie, ale také evropskou kulturu. Zdrojem prosperity starých Egyptanů bylo intenzivní zemědělství. Byli zručnými řemeslníky, což dokládá nespočet předmětů nalezených mimo jiné ve staroegyptských hrobkách. Během 3000 let své historie používali Egyptané několik druhů písma, ve kterých psali literární díla, královské paměti nebo vedli hospodářské záznamy. Egyptané jako první na světě sestavili kalendář s 365 dny roku, rozdělený na dvanáct měsíců po třiceti dnech. Rok završovalo pět svátečních dnů, které stály mimo rámec roku. Staroegyptská společnost byla rozvrstvena. V čele státu stál král – faraon a jeho rodina společně s vysokými státními úředníky. Faraon byl považován za živoucího boha mezi lidmi. V pozdějších historických obdobích sehrávala významnou roli armáda, která se přímo podílela na politické moci. Egyptané uctívali řadu bohů, některým byly stavěny velkolepé chrámy, jiní byli blíže lidem a byli předmětem osobní zbožnosti. Jejich víra v posmrtný život dala vzniknout složitým pohřebním rituálům.

5300–3000 př. n. l. Předdynastická doba

V nilském údolí a deltě začaly vznikat malé státní útvary. Při výrobě nástrojů se začala používat měď. Usedlí pastevci a zemědělci chovali kromě prasat, skotu, koz a ovcí také psy. Pěstovali ječmen, pšenici, hrách a čočku.

3000–2700 př. n. l. Archaická doba

První faraon Meni sjednotil jednotlivé části země. Jedním z hlavních úkolů státní moci bylo společné využívání systémů zavlažování. Centrem říše se stalo město Cenej. Vznik hieroglyfického písma, zaveden jednotný kalendář s 365 dny v roce.

kalendář

TUTANCHAMON

JEHO HROBKA A POKLADY

2700–2181 př. n. l.

Stará říše

Zakladatel 3. dynastie, faraon Džoser, si jako první vládce nechal postavit hrobku v podobě pyramidy, která je dnes známá jako Stupňovitá pyramida v Sakkáře. Faraoni začali být uctíváni jako synové slunečního boha Re. Centrem egyptské říše se stalo město Memphis, ležící na rozhraní nilského údolí a nilské delty. Největší egyptské pyramidy se stavěly v období vlády 4. dynastie. Nejznámější vládci, kteří si nechali postavit pyramidy v Gíze, byli Chufu (řecky Cheops), Racheš (Chefren) a Menkaure (Mykerinos). Za vlády 5. dynastie byly pro slunečního boha Rea stavěny zvláštní chrámy nedaleko královských pyramid. Koncem tohoto období došlo k politickému úpadku a rozpadu egyptského státu na několik částí.

Džoser

Džoserova pyramida

2160–2055 př. n. l.

První přechodná doba

Egypt byl politicky rozdroben. Nové mocenské centrum vzniklo v hornoegyptských Thébách, jejichž vládcové nakonec opět sjednotili Egypt v jednu říši.

1550–1069 př. n. l.

Nová říše

Za vlády 18. dynastie dosáhla egyptská říše největšího územního rozsahu. Hlavním městem Egypta byly opět Théby. Náboženským centrem se stal chrám Amona-Rea v Karnaku. Panovníci se již nenechávali pohřbívat v pyramidách, ale ve skalních hrobkách v Údolí králů. Na chod státu měla stále větší podíl armáda, ale i kněžstvo boha Amona.

Jednou z významných panovnic této doby byla královna Hatšepsut, která uspořádala námořní výpravy do země Punt, odkud se do Egypta přiváželo kadidlo a zlato. Egyptská říše dosáhla největšího rozmachu za vlády Thutmose III., kdy se rozpínala od břehů Eufratu na severu po 4. nilský katarakt, hluboko v Núbii na jihu. Další významným faraonem 18. dynastie byl Achnaton, který se snažil omezit moc kněží boha Amona a zavedl kult

nového slunečního boha, jehož viditelnou demonstrací byl sluneční disk – Aton. Náboženská reforma způsobila zmatek a nepokoje. Jeho syn Tutanchamon, jehož nevylopušenou hrobku objevil v roce 1922 archeolog Howard Carter, opět nastolil staré pořádky a vrátil se k uctívání boha Amona. Posledním silným panovníkem této doby byl Ramesse II. z 19. dynastie, který nechal postavit řadu chrámů, jak v Egyptě, tak Núbii. Za vlády panovníků 20. dynastie vzrostla moc kněží a Egypt byl napadán libyjskými kmeny. Přidala se hospodářská krize a boje o nástupnictví a Egypt se opět rozpadl.

královna Hatšepsut

chrám Ramesse II.

2055–1650 př. n. l.

Střední říše

Zakladatel 11. dynastie, král Mentuhotep II., sjednotil Egypt a říše začala vzkvétat. Mentuhotep II. se na rozdíl od svých předchůdců nechal pohřbit v blízkosti Théb, a ne v blízkosti původního hlavního města Memfidy. Jeho hrobka měla podobu terasovitého chrámu zasazeného do amfiteátru skalisek na západním břehu Nilu. Ve středu tohoto chrámu stála malá pyramida. V Karnaku byla zahájena stavba chrámu boha Amona. Panovníci 12. dynastie přesunuli místo královského pohřbu zpět na sever země a navrátili se k původní podobě královských hrodek – pyramidám.

Tyto pyramidy byly na rozdíl od jejich staroříšských předchůdkyň stavěny z velké části z nepálených cihel, jen jejich kostra a obklad byly stavěny z kamene. Kult boha Amona začal splývat s kultem slunečního boha Rea. Správní centrum říše vzniklo v Ictaeje při vstupu do Fajjúmské oázy z nilského údolí. Théby však zůstaly významným náboženským střediskem. Egyptská vojska dobyla severní část Núbie a pronikla až do dnešní Palestiny.

1069–664 př. n. l.

Třetí přechodná doba

Egypt byl rozdělen na dvě hlavní části: jižní část ovládali kněží boha Amona z Théb a severní části vládli faraoni 21. dynastie sídlící ve městě Tanis. Postupem času se ve správě země stále více prosazovali bojovní Libyjci, kteří založili 22. dynastii. K opětovnému sjednocení Egypta došlo díky vojenské výpravě, kterou ze srdce dnešního Súdánu vypravili núbijští panovníci označovaní jako 25. dynastie. Egypt se za núbijské vlády navrátil ke svým tradicím. Po staletích se v Egyptě opět stavěly monumentální chrámy. Za vlády nejvýznamnějšího núbijského krále Taharka došlo k vojenskému konfliktu s Asyřany. Núbijci byli donuceni se stáhnout zpět do Núbie, avšak Egypt si zachoval svou nezávislost pod vládou nové 26. dynastie libyjského původu.

Taharka

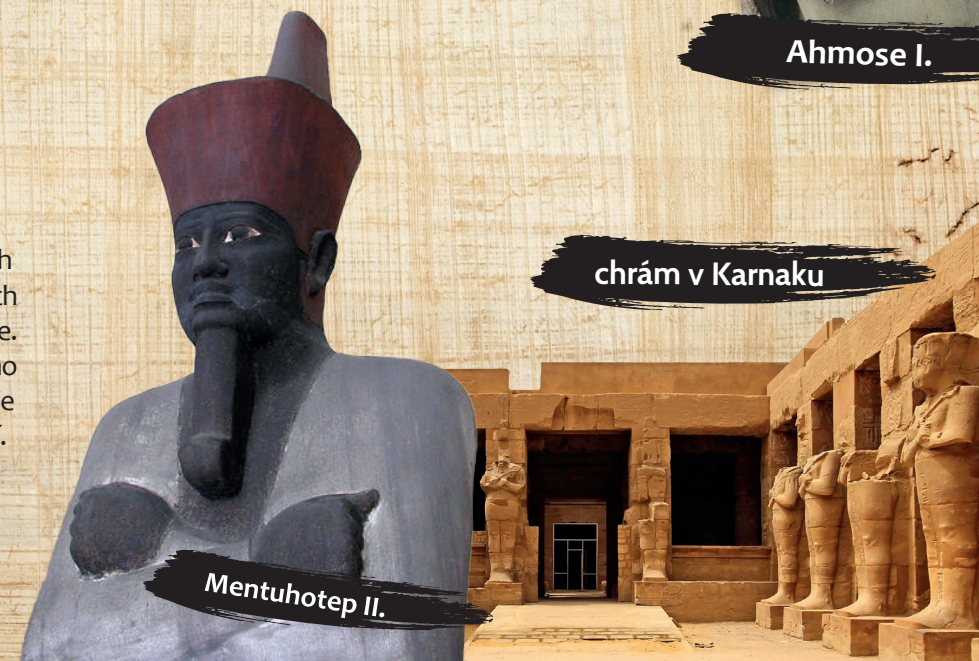
1650–1550 př. n. l.

Druhá přechodná doba

Kolem roku 1650 př. n. l. se moci v severní části země zmocnil tzv. Hyksósové, tj. vládcové cizích zemí, pocházející z oblasti Předního východu. Centrum hyksóské vlády v Egyptě bylo město Avaris, nacházející se ve východní deltě. Vládce Ahmose I., pocházející z Théb, Hyksósy ze země vyhnal a Egypt sjednotil pod domácí vládou. Založil 18. dynastii.

Ahmose I.

Mentuhotep II.

chrám v Karnaku